

การรับรู้การเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ในสังคมปกติวิถีใหม่ของนักศึกษาพยาบาล

NURSING STUDENTS' PERCEPTION ON PREPARING FOR
NURSING AND MIDWIFERY LICENSURE EXAMINATION IN THE NEW NORMAL

รัตนา จารุวรรณ¹
Ratana Charuwanno

ชุตินา ปัญญาพินิจนุกูล²
Chutima Panyapiniynukul

จารุภา จิโรโสภณ²
Jarupa Chirasopone

การวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักวิจัยมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

This research was funded by the Research Office of Kasem Bundit University.

¹รองศาสตราจารย์ ดร. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510

Associate Professor, PhD., Faculty of Nursing, Kasem Bundit University, Min Buri, Bangkok, 10510, Thailand

²อาจารย์ ดร. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510

Nursing Instructor, PhD., Faculty of Nursing, Kasem Bundit University, Min Buri, Bangkok, 10510, Thailand

¹Corresponding author E-mail: ratana.cha@kbu.ac.th

Received: February 3, 2023

Revised: May 16, 2023

Accepted: June 21, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้การเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ในสังคมปกติวิถีใหม่ของนักศึกษาพยาบาล ผู้ให้ข้อมูลคือ นักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 - 4 ปีการศึกษา 2564 คณะพยาบาลศาสตร์ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร จำนวน 26 คน คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แนวคำถามแบบกึ่งโครงสร้างที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบบันทึกภาคสนาม และแบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิเคราะห์ประเด็นและใช้วิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยวิธีการตรวจสอบสามเส้า

ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้การเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ในสังคมปกติวิถีใหม่ของนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วย 5 ประเด็นคือ 1) การสอบสภามีความหมาย 2) เคล็ดลับน่ารู้เตรียมสู้อสอบสภา 3) สังคมปกติวิถีใหม่กับการสอบสภา 4) การเตรียมให้รู้จริงในสิ่งที่จะสอบสภา และ 5) สิ่งที่เอื้อต่อการเตรียมตัวสอบสภา

ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้สามารถใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดนโยบายหรือจัดทำโครงการเตรียมความพร้อมและพัฒนาเป็นแนวปฏิบัติในการเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ให้แก่ นักศึกษาพยาบาลรุ่นต่อไป

คำสำคัญ : วิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์, โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019, สังคมปกติวิถีใหม่

Abstract

This qualitative research aimed to examine nursing students' perceptions of preparations for nursing and midwifery licensure examination in the new normal. The informants were 26 nursing students who were enrolled in an undergraduate nursing program at a university in Bangkok in the academic year 2021. The researchers carried out an in-depth interview through purposive selection. The research instruments were semi-structured interview guided questions, field note sheets, and personal characteristic records. The content validity was confirmed by three experts. Qualitative data analysis was conducted through thematic analysis and the results were verified by the trustworthiness triangulation method.

The results revealed that nursing students' perceptions of preparations for nursing and midwifery licensure examination in the new normal consisted of 5 components, which are 1) the meaningfulness of the examination, 2) helpful tips for exam success, 3) the new normal and the exam, 4) the aspiration to be well-versed in the testing areas, and 5) conducive factors to exam success.

These findings can be utilized to construct policies or preparatory courses and develop a guideline for the preparation of professional licensing examinations for nursing students in the next academic years.

Keywords: nursing and midwifery, Coronavirus disease 2019 (COVID-19), new normal

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมปกติวิถีใหม่ (new normal) เป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่และส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของมนุษย์ เพราะต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ใหม่ และไม่สามารถดำรงวิถีชีวิตแบบเดิมไว้ได้ (Office of The Royal Society, 2020) สังคมปกติวิถีใหม่นี้เป็นผลมาจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่อุบัติใหม่ขึ้นครั้งแรก จากการแพร่ระบาดในเมืองอู่ฮั่น สาธารณรัฐประชาชนจีน ช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 (Department of Disease Control, Ministry of Public Health of Thailand, 2020) ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อประเทศไทยในทุกภาคส่วน โดยเฉพาะในด้านการศึกษาพยาบาลที่นักศึกษาพยาบาลจำเป็นต้องฝึกปฏิบัติจริงกับผู้ป่วย (Chaleoykitti, Artsanthia, & Daodee, 2020; Oducado & Estoque, 2021)

ผลการแพร่ระบาดดังกล่าว ทำให้รัฐบาลไทยประกาศมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดและดำเนินการป้องกันโรคตามมาตรฐานของกระทรวง

สาธารณสุขอย่างเคร่งครัด ซึ่งหนึ่งในมาตรการมีเรื่องของการงดรวมกลุ่มเกิน 20 คน (The Government Gazette, 2021) การจัดการเรียนการสอนทางพยาบาลจึงไม่สามารถดำเนินการได้ตามปกติ แต่เพื่อให้การเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาล-ศาสตรบัณฑิต สามารถดำเนินต่อไปได้ จึงต้องปรับการเรียนการสอนจากรูปแบบ Onsite เป็น Online ในภาคทฤษฎี ซึ่งการเรียนแบบ Online ทำให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกกังวลไม่กล้าซักถามอาจารย์ สัมพันธภาพกับกลุ่มเพื่อนลดลง รู้สึกโดดเดี่ยวว่าห่วย ขาดโอกาสการเรียนรู้ในการทำงานกลุ่ม นอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนหลาย ๆ ท่านยังมีข้อจำกัดเรื่องการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน สิ่งเหล่านี้จึงเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ที่ทำให้นักศึกษาพยาบาลเกิดความเครียดสูง (Wallace et al., 2021) และภาคปฏิบัติต้องปรับลดเวลาการฝึกกับผู้ป่วยจริงและทดแทนด้วยกรณีศึกษาสถานการณ์จำลองในห้องปฏิบัติการ ทำให้นักศึกษาเกิดความเครียดในการปรับตัว ส่งผล

กระทบต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

การสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ จัดขึ้นครั้งแรกโดยสภาการพยาบาลแห่งประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2541 ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2528 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2540 กำหนดให้สอบ 8 รายวิชา ได้แก่ 1) กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล 2) การพยาบาลเด็กและวัยรุ่น 3) การผดุงครรภ์ 4) การพยาบาลผู้สูงอายุ 5) การพยาบาลผู้ใหญ่ 6) การพยาบาลมารดาและทารก 7) การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชศาสตร์ และ 8) การพยาบาลอนามัยชุมชนและการรักษาพยาบาลขั้นต้น ซึ่งเกณฑ์การสอบผ่านแต่ละรายวิชาต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 จัดสอบปีละ 3 ครั้ง ผู้เข้าสอบต้องสอบให้ผ่านครบทั้ง 8 รายวิชา ภายในระยะเวลา 3 ปี มิฉะนั้นต้องสอบรายวิชาต่าง ๆ ใหม่ทั้งหมด (Thailand Nursing and Midwifery Council, 1997) ซึ่งร้อยละของผู้สอบผ่านทั้ง 8 วิชา ในปีแรกเป็นตัวบ่งชี้สำคัญในการรับรองสถาบันการศึกษาพยาบาล (Thailand Nursing and Midwifery Council, 2020) ดังนั้น การสอบไม่ผ่าน 8 วิชา จะนำมาซึ่งผลกระทบทางลบต่อความน่าเชื่อถือในวิชาชีพการพยาบาล คือ สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพต่ำกว่าเกณฑ์ และผู้รับบริการจะมองว่าคุณภาพการดูแลลดลง ไม่ได้รับความเชื่อถือ และที่สำคัญ คือ ผลกระทบต่อตนเอง เช่น ไม่ได้บรรจุในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ไม่ภาคภูมิใจในตนเอง และไม่ได้ค่าตอบแทนเหมือนพยาบาลวิชาชีพทั่วไป เป็นต้น (Poltana, Chatrung, Phorang, & Maneewong, 2020)

สถิติการสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ปีการศึกษา 2561 - 2563 พบว่ามีผู้สอบผ่านทั้ง 8 รายวิชาในครั้งแรก

ร้อยละ 8.92, 63.79, 18.97 ตามลำดับ (Department of Nursing, Kasem Bundit University, 2020) แสดงให้เห็นถึงความไม่แน่นอนในผลการสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ อาจเนื่องจากปัจจัยหลายประการ เช่น สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อ การสอบ และทำให้นักศึกษาพยาบาลขาดโอกาสในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลกับผู้ป่วยจริง รวมทั้งส่งผลให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาล่าช้ากว่ากำหนดเวลาในการเตรียมความพร้อมสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ลดลง การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันนี้ ทำให้สถาบันการศึกษาทางการพยาบาลต้องหาแนวทางเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกและประเทศ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลในสังคมปกติวิถีใหม่ โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นตัวช่วยในการแสวงหาความจริงที่เกิดขึ้นในบริบทใหม่ และเพื่อนำข้อค้นพบใหม่ที่ได้มากำหนดเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและการจัดทำโครงการเตรียมความพร้อมนักศึกษาพยาบาลรุ่นปัจจุบันและรุ่นต่อ ๆ ไป ให้สอบผ่านได้ทุกวิชาในครั้งแรกเพิ่มมากขึ้น นำไปสู่การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตและการรับรองมาตรฐานสถาบันการศึกษาพยาบาลในอนาคต

วัตถุประสงค์วิจัย

เพื่อศึกษาการรับรู้การเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ในสังคมปกติวิถีใหม่ของนักศึกษาพยาบาล

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 - 4 ที่กำลังศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2564 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ผู้ให้ข้อมูล คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 - 4 ที่กำลังศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2564 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive selection) ตามเกณฑ์การคัดเลือกที่สำคัญ คือ มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับเก่ง (3.50 - 4.00) กลาง (3.00 - 3.49) อ่อน (2.50 - 2.99) และในแต่ละชั้นปี แบ่งเป็นชั้นปีที่ 1 จำนวน 6 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 6 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 7 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 7 คน รวมทั้งสิ้น 26 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัย เป็นเครื่องมือสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้รับการศึกษาอบรมและมีประสบการณ์การทำงานวิจัยเชิงคุณภาพ

2. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

2.1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยข้อความ เพศ ชั้นปี เกรดเฉลี่ยสะสม (GPAx) สัมพันธภาพกับคนใกล้ชิด และการเผชิญกับสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2.2 แนวคำถามแบบกึ่งโครงสร้างที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งสร้างจากการทบทวนวรรณกรรม มีตัวอย่างแนวคำถาม เช่น 1) การเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ หมายถึงอะไร มีความสำคัญอย่างไร มีประโยชน์แก่ใคร อย่างไรบ้าง 2) การเปลี่ยนเข้าสู่สังคมปกติวิถีใหม่ (new normal) จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 มีผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ หรือไม่อย่างไร

และ 3) ในสังคมปกติวิถีใหม่ต้องเตรียมตัวอย่างไร จึงจะทำให้สอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ผ่านในครั้งแรก ใครบ้างที่มีส่วนช่วยนักศึกษาในการเตรียมความพร้อม เป็นต้น

2.3 แบบบันทึกภาคสนาม ใช้บันทึกบรรยากาศ กิริยาท่าทาง และคำพูดของผู้ให้ข้อมูล ในระหว่างการสัมภาษณ์

2.4 อุปกรณ์บันทึกเสียง การวิจัยนี้ใช้โทรศัพท์มือถือหรือสมาร์ตโฟนที่มีแอปพลิเคชันสำหรับบันทึกเสียง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล และแนวคำถามแบบกึ่งโครงสร้างที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้รับการตรวจสอบความตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งเป็นอาจารย์ที่เชี่ยวชาญด้านวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ประยุกต์ อาจารย์พยาบาลที่เชี่ยวชาญด้านวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา และพยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการทดลองใช้กับนักศึกษาที่มีลักษณะคล้ายตัวอย่างก่อนนำไปใช้จริง

การพิทักษ์สิทธิ์ โครงการวิจัยนี้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในคนจากมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต เลขที่โครงการ R002/65P ลงวันที่ 8 มกราคม พ.ศ.2565 ผู้วิจัยมีการรักษาความลับและเคารพในเอกสิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูลโดยไม่ระบุชื่อผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยเท่านั้นที่เข้าถึงข้อมูลได้และจะทำลายข้อมูลหลังเสร็จสิ้นโครงการวิจัย 1 ปี

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึกเป็นรายบุคคล ตั้งแต่พฤศจิกายน พ.ศ.2564 ถึง เมษายน พ.ศ.2565 โดยใช้แนวคำถามแบบกึ่งโครงสร้าง ถามคนละ 2 ครั้ง ครั้งละ 45 นาที แต่ละครั้งห่างกัน 2 สัปดาห์ โดยมีผู้ร่วมวิจัยที่เป็นหนึ่งในคณะผู้วิจัยจัดบันทึกภาคสนามและบันทึกเสียง หลังการสัมภาษณ์ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้

กลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาจากการสัมภาษณ์ ก่อนที่จะนำไปลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยนี้ใช้วิธีวิเคราะห์ประเด็น (thematic analysis) ตามแนวทางของ Braun and Clarke (2008) ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1) ทำความคุ้นเคยกับข้อมูล (familiarizing yourself with your data) โดยการถอดเทปแบบคำต่อคำ อ่านข้อมูลซ้ำ ๆ และจดบันทึกความคิดแรกที่เกิดขึ้น 2) สร้างรหัสเบื้องต้น (generating initial codes) กำหนดรหัสสำหรับลักษณะของข้อมูลที่น่าสนใจในชุดข้อมูลทั้งหมดอย่างเป็นระบบ และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแต่ละรหัส 3) ค้นหาประเด็น (searching for themes) โดยรวบรวมรหัสเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างประเด็นที่เป็นไปได้ และรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเด็น 4) ตรวจสอบประเด็น (reviewing themes) ตรวจสอบว่าประเด็นนั้น ๆ ใช้ได้หรือไม่ เมื่อเทียบกับข้อความที่กำหนดรหัสและชุดข้อมูลทั้งหมด และเขียนเป็นแผนภูมิประเด็นในการวิเคราะห์ 5) เขียนคำจำกัดความและตั้งชื่อประเด็น (defining and naming themes) เพื่อปรับปรุงรายละเอียดของแต่ละประเด็นและเรื่องราวในภาพรวมที่ได้จากการวิเคราะห์ โดยเขียนนิยามให้ชัดเจนและตั้งชื่อสำหรับแต่ละประเด็น และ 6) เขียนรายงาน (producing the report) ซึ่งเป็นโอกาสสุดท้ายสำหรับการวิเคราะห์ โดยเป็นการคัดเลือกตัวอย่างที่ชัดเจนและน่าสนใจ แล้วเชื่อมโยงการวิเคราะห์เข้ากับคำถามวิจัยและการทบทวนวรรณกรรม เพื่อเขียนรายงานผลการวิเคราะห์ นอกจากนี้ การวิจัยนี้ยังมีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยดูความสอดคล้องของข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลายด้วยวิธีการตรวจสอบสามเส้า (triangulation) คือ 1) สัมภาษณ์จนได้ข้อมูลอิ่มตัวแล้วนำข้อมูลที่ได้กลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบ (transferability) 2) เก็บข้อมูลทั้งจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการบันทึกภาคสนามเพื่อ

ยืนยันว่าข้อมูลที่ได้ตรงกับการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูล (dependability) และ 3) ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการบันทึกภาคสนาม (confirmability) (Guba & Lincoln's, 1989; Oumtane, 2016)

ผลการวิจัย

1. ผู้ให้ข้อมูลกำลังศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2564 ของคณะพยาบาลศาสตร์ เมื่อเก็บข้อมูลจนอิ่มตัว (data saturation) ได้ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 26 คน โดยทั้งหมดเป็นเพศหญิงอายุ 18 - 23 ปี ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปี 1 จำนวน 6 คน (S1 - S6) ปี 2 จำนวน 6 คน (S7-S12) ปี 3 จำนวน 7 คน (S13 - S19) และ ปี 4 จำนวน 7 คน (S20 - S26) มีเกรดเฉลี่ยสะสม (GPAx) 3 ระดับ คือ กลุ่มเก่ง (GPAx = 3.50 - 4.00) ร้อยละ 26.92 กลุ่มปานกลาง (GPAx = 3.00 - 3.49) ร้อยละ 46.15 และกลุ่มอ่อน (GPAx = 2.50 - 2.99) ร้อยละ 26.92 สัมพันธ์ภาพกับคนใกล้ชิดที่สุด เรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ พ่อ - แม่ ร้อยละ 53.84 เพื่อน ร้อยละ 30.77 และอาจารย์ ร้อยละ 11.54 การเผชิญกับสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ที่มากที่สุด คือ 3 ระลอก ร้อยละ 53.84

2. การเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ในสังคมปกติวิถีใหม่ของนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วย 5 ประเด็นหลัก และเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันและง่าย ไม่ซับซ้อน ผู้วิจัยขอใช้คำว่า “การสอบ” หรือ “สอบสภา” แทนคำว่า “การสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์” และคำว่า “สภา” แทนคำว่า “สภาการพยาบาล” ทำให้ได้ชื่อประเด็นและสาระสำคัญในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การสอบสภามีความหมาย (meaningfulness of the examination)

ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ไปในทางเดียวกันว่าการสอบสภานั้นสำคัญยิ่งต่อตนเองและผู้รับบริการ เพราะบ่งบอกถึงความรู้ที่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ของสภาวิชาชีพและสร้างความมั่นใจในคุณภาพการดูแลให้กับผู้รับบริการ ดังคำกล่าว

“การสอบสภา คือ การสอบประมวลความรู้ให้ได้ไปประกอบวิชาชีพก่อนไปทำงานจริง... คนไข้จะได้มั่นใจว่าเรามีความรู้ได้มาตรฐานพร้อมที่จะดูแลเค้าได้” [S7]

“หนูว่าเป็นการสอบครั้งสำคัญที่สุดเพื่อให้ได้ใบเบิกทางที่ประกันว่าเรามีคุณภาพ ต้องใช้ความรู้ทั้ง 4 ปีที่เรียนมาในการสอบ ถ้าไม่ผ่านก็ยังไม่ได้เป็นพยาบาลวิชาชีพที่สมบูรณ์...” [S19]

ประเด็นที่ 2 เคล็ดลับน่ารู้เตรียมสู่สอบสภา (helpful tips for exam success)

ความเชื่อความศรัทธาทางศาสนา เป็นพลังสำคัญที่ช่วยให้สอบสภาผ่านได้อย่างราบรื่น และผู้ให้ข้อมูลชาวมุสลิมทุกคนเชื่อเรื่องการดูอาพร้อมกับความพยายาม ดังคำกล่าว

“หนูว่าการสอบสภาเป็นเรื่องใหญ่และสำคัญมากในการเรียนพยาบาล ถ้าใกล้สอบต้องดูอาตอนตีสามตีสี่เพราะเป็นช่วงพิเศษที่เข้าใกล้พระองค์ได้มากที่สุดและท่านจะรับดูอาได้ดี(ขอแล้วจะสำเร็จ)” [S10]

ผู้ให้ข้อมูลชาวพุทธเชื่อเรื่องการบนบานศาลกล่าว ประกอบด้วย การบนขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนนับถือให้สอบสภาผ่าน และการแก้บน โดยการปฏิบัติหรือนำสิ่งของที่บนไว้มาถวายเมื่อสอบสภาผ่าน ดังคำกล่าว

“พี่ให้ไปบนพระพิฆเนศที่วัดสนาม (วัดสนามรัตนาราม) พี่บอกว่า Work มากเลยรอบเดียวผ่านแต่ต้องรู้เคล็ดลับในการขนะ... เช่นให้กระซิบที่หูหนูข้างซ้ายว่า ขอให้สอบสภาผ่านรวดเดียว 8 วิชา และตอนกระซิบต้องเอามือปิดหูหนูข้างขวาไว้ไม่ให้คำขอรั่วไหล แบบว่าเข้าหูซ้ายทะลุหูขวา แล้วหนูจะไปบอกพระพิฆเนศเอง

ถ้าสอบผ่านแล้วต้องรีบเอาผลไม้พวกกล้วย อ้อย ไปแก้บนนะ” [S25]

การติวจากเว็บไซต์ ผู้ให้ข้อมูลชั้นปีที่ 3 และ 4 พุดตรงกันว่า YouTube ช่อง St.nurse และ ช่อง Biwty Nurse ติวสอบสภาได้ดีมาก โดยมีการสรุปเนื้อหาที่ออกข้อสอบให้สั้น ๆ เข้าใจง่าย และทำเป็นเล่มจำหน่าย ดังคำกล่าว

“ช่อง Biwty Nurse ที่รุ่นพี่แนะนำ รีวิว การติวดีมาก พี่ (เจ้าของช่อง) เค้ายกมา เป็นเรื่อง ๆ สรุปกระชับดี มีรูปน่ารักๆ ประกอบ... มีทำเป็นเล่มขาย หนูซื้อมาไว้ดูตอนขึ้น Ward ในเล่มบอกเคล็ดลับที่จำง่าย เหมือนได้ตัวข้อสอบสภาไปในตัว” [S17]

สมบัติจากรุ่นพี่ การส่งต่อสมบัติที่ใช้สอบสภาจากรุ่นพี่ให้รุ่นน้องในสายรหัสเดียวกัน ช่วยลดเวลาเตรียมตัวลงมากเพราะไม่ต้องไปตั้งต้นอ่านใหม่ทั้งหมด ดังคำกล่าว

“พี่รหัสเพิ่งสอบสภาผ่านเค้าให้มรดก หนูมากล่องใหญ่เลย มีทั้งคู่มือสอบสภา โน้ตย่อแต่ละวิชา บางหน้ามีจดเคสผู้ป่วยแทรกไว้... และตัวอย่างข้อสอบ... พี่บอกให้รีบ ๆ เริ่มอ่าน เป็นห่วงอยากให้สอบที่เดียวผ่าน... แต่ถ้าไม่ทันจริง ๆ ก็อ่านแค่นี้พอเพราะที่อ่านแค่งล่องนี้ก็สอบผ่าน” [S21]

ประเด็น 3 สังคมปกติวิถีใหม่กับการสอบสภา (the new normal and the exam)

สถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เกิดสังคมปกติวิถีใหม่ที่ต้องเรียน Online แทน Onsite ส่งผลกระทบทั้งชีวิตส่วนตัวและการเรียนมาก และมากแบบทวีขึ้นตามชั้นปี ดังคำกล่าวผู้ให้ข้อมูลชั้นปีที่ 1

“COVID-19 ทำให้ต้องเรียน Online ที่บ้านเหมือนถูกกักตัว ไม่เจอเพื่อนตัวเป็น ๆ เจอกันแต่ทางหน้าจอ... รู้สึกโดดเดี่ยวไม่สนิทกับใคร... เวลาอาจารย์ให้งานกลุ่มก็คุยกันยาก คุยกันไม่ค่อยเข้าใจ เหมือนเอาไฟล์งานมาต่อ ๆ กันให้เสร็จจะได้มีงานส่ง เหนื่อยมากแต่ได้ความรู้ไม่เท่าไร ตอนสอบก็ทำไม่ค่อยได้... หนูกลัวมากเลยคะว่าตอนจบปี 4 แล้วจะสอบ (สภา) ไม่ผ่าน” [S4]

ผู้ให้ข้อมูลชั้นปีที่ 2 รู้สึกว่าสังคมปกติวิถีใหม่กระทบต่อการเรียนมากกว่าตอนอยู่ชั้นปีที่ 1 เนื่องจากไม่ได้ฝึกการพยาบาลพื้นฐานในห้องปฏิบัติการพยาบาล ทำให้เข้าใจยาก ดังคำกล่าว

“ตอนปี 1 เรียน Online ก็โอเคนะพอเข้าใจเพราะมันเป็นทฤษฎี แต่ตอนนี้เริ่มเรียน Funda แล้ว หนูว่ามันยากมากกว่าที่เรียน Lab funda แบบ Online แล้วทำได้โดยที่ไม่เคยลองทำกับมือ... กลัวมากค่ะกลัวจบแล้วสอบไม่ผ่านเห็นพี่รหัสบอกว่าสอบสภายากมาก” [S11]

ผู้ให้ข้อมูลชั้นปีที่ 3 รับรู้ตรงกันว่า COVID-19 ทำให้ได้ฝึกปฏิบัติกับผู้ป่วยจริงน้อยลงมาก จนกังวลว่าเรียนแล้วจะไม่รู้จริง กลัวสอบสภาไม่ผ่าน ดังคำกล่าว

“COVID-19 เล่นงานพวกหนูมา 2 ปีกว่า วิชาที่ยากขึ้นเรื่อย ๆ เรียน Online ไม่ค่อยเข้าใจเลยคะ (วิชา) ทฤษฎีก็เลื่อนขึ้นมาเรียนเกือบหมด ส่วนปฏิบัติก็เลื่อนออกไปเรื่อย ๆ ไม่มีกำหนดสุดท้ายก็ Demon online ฝึกกะหุนใน Lab เหลือเวลาขึ้น Ward นิดเดียว... เหมือนยังไม่รู้จริงสักอย่าง ปีหน้าก็สอบสภาแล้ว พวกหนูกลัวมากเลย... กลัวจะสอบไม่ผ่าน” [S13]

ผู้ให้ข้อมูลชั้นปีที่ 4 เชีญ COVID-19 ตั้งแต่ชั้นปี 2 ต้องเรียน Online วันละ 8 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 5 วัน นานเกือบ 3 ปี ทำให้ต้องปรับตัวทุกด้านอยู่ตลอดเวลา จึงเครียดสะสมมากกว่าชั้นปีอื่น ดังคำกล่าว

“COVID-19 ทำให้ชีวิตหนูเบลอไปหมด จนไม่รู้ว่ตอนไหนเป็นเรื่องเรียนตอนไหนเป็นเรื่องส่วนตัว ตอนไหนเป็นเรื่องที่บ้าน Online มันแทรกไปทุกอณู ทุกอย่างในชีวิตหนูเหมือนรวมอยู่ที่หน้าจอเดียวกันเกือบ 3 ปี พอจะปรับตัวได้ก็ต้องมาเครียดเรื่องสอบสภาอีก สอบตั้ง 8 วิชา... รนไปหมดแล้วคะ กลัวอ่านไม่ทัน...” [S26]

“COVID-19 น่าจะมีผลกับสอบสภารุ่นหนูมาก เพราะทั้งทฤษฎีทั้งปฏิบัติจับมาอัดเรียน Online แบบยาวและแน่นมากจนจุก บางที Make class ทาง Online หกโมงถึงสามทุ่ม มันยาวไป

คะ... ไม่เหลือสมาธิแล้ว หลายครั้งเบื่อบจนต้องปิดหน้าจอไปทำกิจกรรมอื่น แล้วหนูก็ถือคืออดมาทั้งวัน (เดือนรอมดอน) โฟกัสมันหลุด ยิ่งใกล้จบยิ่งกลัวความรู้ไม่พอไปสอบสภา” [S20]

ประเด็น 4 การเตรียมให้รู้จริงในสิ่งที่จะสอบสภา (the aspiration to be well-versed in the areas being tested)

การเตรียมความพร้อมในการสอบสภาเป็นขั้นตอนที่ควรเริ่มดำเนินการต่อเนื่อง เป็นขั้นตอนตั้งแต่ชั้นปีที่หนึ่งไปถึงปีที่สี่ ซึ่งสามารถสรุปออกมาเป็น GROW steps 4 ขั้น ดังภาพ 1

ภาพ 1 GROW steps
การเตรียมให้รู้จริงในสิ่งที่จะสอบสภา

1) Grab up หมายถึง การรู้ว่าสอบสภาคืออะไร เป็นขั้นที่ควรใช้เตรียมนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่สะท้อนว่าปี 1 ต้องรู้ถึงความหมาย ความสำคัญ ขั้นตอน และแผนการเตรียมตัวสอบ ดังคำกล่าว

“เพิ่งมารู้จริงปีนี่เองว่า Blueprint สภาบอกไว้ชัดเลยว่า 8 วิชาสอบหัวข้ออะไรบ้าง เรื่องสำคัญขนาดนี้พวกหนูน่าจะรู้ตั้งแต่ปี 1 จะได้วางแผนทัน มารู้ตอนนี่ก็ปี 4 แล้ว... ทุกอย่างประดังเข้ามา... รนไปหมดแทบรับไม่ไหว... กลัวที่สุด คือ สอบสภาไม่ผ่าน” [S26]

“เห็น Blueprint ครั้งแรกตอนขึ้นวอร์ดปี 3 แล้วคะ เพราะอาจารย์ท่านนึงแจก แล้วสอนให้พวกหนูเช็คกับเคลที่ดูแล้ว ตรงหัวข้อไหน

บ้างใน Blueprint วิชาผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ... โทว!! ตกใจมากค่ะ (สีหน้าตกใจกลัว) เพิ่งรู้ว่าเรื่องที่ต้องสอบมันเยอะมากเยอะแบบนี้ น่าจะบอกกันตั้งแต่ปี 1 [S16]

2) Read up หมายถึง การเริ่มอ่านสรุปตามแผนผังข้อสอบความรู้ของสภาการพยาบาล เป็นขั้นที่ควรใช้เตรียมนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ตั้งแต่เริ่มการฝึกภาคปฏิบัติ เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงความรู้จากภาคทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติจริง แล้วทบทวนก่อนทำสรุปแต่ละหัวข้อตามแผนผังข้อสอบความรู้ในวิชาที่เรียนไปแล้ว ดังคำกล่าว

“เรียน SP (standardized patient) วิชาสูติก็ตื่นเต้นดีค่ะ ช่วยให้เข้าใจโรค เข้าใจการพยาบาลมากขึ้น เพราะหลัง SP ต้องสรุปเคลสและการพยาบาล... ถ้าจะให้ได้ประโยชน์จริง ๆ น่าจะเลือกเรื่องหลัก ๆ ใน Blueprint ที่สภาออกสอบมาเล่น ทั้ง 8 วิชา จะได้เหมือนสรุปเตรียมสอบสภาไปด้วยในตัว (บอกด้วยท่าทางมั่นใจ)” [S21]

“ชอบตอนขึ้นวอร์ดที่โรงพยาบาล... อาจารย์แจก Case ให้ตรงกับ Blueprint สภาแล้วให้ Conference และทำ Case mapping สรุปการพยาบาล... ยากนะแต่ทำให้รู้จริงทั้ง Case เรา Case เพื่อน เหมือนได้สรุปไว้ตรง Blueprint รู้สึก Wow มากเลยคะ (เล่าด้วยท่าที่ตื่นเต้น) น่าจะเรียนยั้งจ้ ตั้งแต่ขึ้นวอร์ดแรกจะได้สอบสภาผ่าน” [S15]

3) Ongoing หมายถึง การเตรียมตัวสอบอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เป็นขั้นที่ควรใช้เตรียมนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 เพื่อให้เตรียมตัวสอบสภาตามแผนที่วางไว้อย่างต่อเนื่อง ทำให้เหมือนเป็นกิจวัตรประจำวัน ดังคำกล่าว

“Adviser บอกให้กลุ่มหนูวางแผนจัดเวลาอ่านและสรุปวิชาการพยาบาลที่เรียนไปแล้ว ทำให้ต่อเนื่องเป็นกิจวัตร พวกหนูก็เริ่มทำบ้างแล้วคะ จะได้ไม่ต้องไปเร่งอ่านรวดเดียวเหมือนพี่ปี 4 ตอนนี่” [S9]

“พี่ ๆ บอกว่าข้อสอบสภาไม่ยาก ขนาดพี่ไม่เก่งยังผ่านรอบแรกเลย เพราะวางแผนดี พี่อ่านทุกวัน... อ่านไปสรุปไปจนเป็นนิสัย เลยไม่เครียดมาก... พี่บอกว่าการวางแผนสำคัญมาก ‘ถ้าวางแผนดี ถึงแม้จะหัวไม่ดี มันก็เป็นวิธีที่ทำให้เราสอบผ่านนะ’ (เล่าด้วยท่าที่ที่ศรัทธาและเชื่อในวิธีของพี่มาก)” [S19]

4) Win หมายถึง การมุ่งมั่นหมั่นฝึกฝนจนมั่นใจ เป็นขั้นที่ควรใช้เตรียมนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 เพื่อให้พร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และความรู้ทั้ง 8 วิชา ที่ต้องอ่านสะสมและฝึกทำข้อสอบให้มากพอจนรู้ว่าตัวเองพร้อมลงคว้าชัย (win) ในสนามจริง ดังคำกล่าว

“รุ่นหนูเจอ COVID-19 ตั้ง 3 รอบเรียน Online ก็แน่นขึ้น วอร์ดก็น้อย พยายามอ่านเองทุกวิชา แต่ก็ยังไม่มั่นใจ อยากให้อาจารย์ติวสรุปสั้น ๆ ให้อีกรอบ ก่อนให้ลองฝึกทำข้อสอบ 8 วิชาตามแนวสภา แล้วอาจารย์ค่อยเฉลยว่าทำไมข้อนี้ถูก ข้อนั้นผิด (บอกด้วยแววตาที่อยากให้ช่วยเหลือ) จะจำได้แบบฝังลึกเลยคะ” [S25]

“พี่ที่จบไปแล้วบอกเทคนิคว่าพยายามอ่านให้ได้ทุกวัน สะสมไปเรื่อย ๆ เดียวก็ครบ 8 วิชา แต่ต้องดูแลตัวเองให้ดีด้วยนะ ต้องกินดี นอนให้พอ ผ่อนคลายบ้าง ทำสมาธิบ้าง ใจจะได้สบายอ่านแล้วจำได้ดี แต่ก่อนสอบ 1-2 วัน ให้พักผ่อนไม่ต้องอ่าน ถ้าทำได้แบบนี้ผ่านแน่ ๆ” [S24]

ประเด็น 5 สิ่งที่เอื้อต่อการเตรียมตัวสอบสภา (factors conducive to exam success)

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่สะท้อนความต้องการให้มหาวิทยาลัยดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งสนับสนุน ดังนี้

1) จัดให้มีห้อง/มุมความรู้เฉพาะสำหรับสอบสภาและขยายเวลาบริการห้องสมุด ดังคำกล่าว

“อยากให้ห้องสมุดจัดห้องหรือมุมเฉพาะที่รวมความรู้ทุกอย่างในการเตรียมสอบสภา เช่น หนังสือ คู่มือเตรียมสอบ คลิปวิดีโอ... แบบว่าพอก้าวเข้าไปห้องนี้แล้ว มันได้บรรยากาศของการเตรียมสอบสภาจริง ๆ รู้สึกมีทุกสิ่งครบจบใน

ห้องเดียว เพราะเป็นการสอบครั้งสำคัญที่สุดของพวกเรา” [S14]

2) จัดพื้นที่อ่านหนังสือทั้งแบบเดี่ยว แบบกลุ่มย่อย - กลุ่มใหญ่ ดังคำกล่าว

“อยากให้จัดพื้นที่อ่านหนังสือพร้อมใช้ได้ตลอด ไม่จำกัดเวลาที่หอพัก เป็นทั้งมุมเดี่ยวแบบสบาย ๆ แบบเป็นกลุ่มย่อย 5 - 10 คน ที่พอเห็นเพื่อนนั่งอ่าน จะได้กระตุ้นให้เราอยากอ่านไปด้วย ตอนเย็น ๆ และตอนวันหยุดได้แต่งตัวตามสบายลงมาอ่าน แต่ถ้าเป็นตึกก็ใช้ห้องใหญ่ไปเลย” [S17]

3) ปรับปรุงสัญญาณ WiFi ให้เร็วและเสถียรเพิ่มขึ้น ดังคำกล่าว

“อยากให้ปรับปรุงสัญญาณ WiFi เร็วขึ้นและเสถียรทั้งหมดเลยล่ะ จะได้อยู่ตรงไหนก็ค้นคว้าได้ทำงานได้ โดยเฉพาะช่วงสอบใหญ่ ๆ” [S6]

นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต้องการให้คณะพยาบาลศาสตร์ดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งสนับสนุนช่วยเหลือ ดังนี้

1) กระตุ้นเตือนเป็นระยะ โดยเฉพาะผู้ให้ข้อมูลชั้นปีที่ 3 และ 4 ดังคำกล่าว

“อยากให้คณะทำปฏิทินนับถอยหลังจนถึงวันสอบ (สภา) จริง อาจเป็นป้ายประกาศน่ารัก ๆ โปสเตอร์ที่เห็นชัด ๆ เช่น ติดไว้ในห้องเรียน ทางเดินและแขวนใน Website เพื่อช่วยเตือนพวกหนูเป็นระยะ ๆ แบบว่า... เห็นแล้วจะได้กระตือรือร้น” [S15]

2) จัดจำลองการสอบแบบเสมือนจริงคล้าย ๆ กับที่สภาการพยาบาลจัดสอบ อย่างน้อย 1 เดือนก่อนสอบจริง ดังคำกล่าว

“อยากให้คณะจัดสอบทั้ง 8 วิชาให้พวกหนูลองสอบก่อนไปลงสนามจริงสักเดือนนึง จะได้ว่าตัวเองทำได้หรือไม่ได้ตรงไหน ในแต่ละวิชา จะได้อ่านเพิ่มเติมทัน หนูว่ามันช่วยได้นะ” [S26]

3) แจ้งครอบครัวให้ทราบว่าการสอบสภาเป็นการสอบครั้งสำคัญ และต้องการให้ครอบครัวสนับสนุน ดังคำกล่าว

“...อีกอย่างนะคะหนูอยากให้คณะเรา ทำจดหมายแจ้งไปยังพ่อแม่ผู้ปกครองตอนปี 4 ว่าเป็นช่วงที่พวกหนูต้องเตรียมตัวสอบสภา ซึ่งเป็นการสอบครั้งสำคัญที่สุดในการเรียนพยาบาล เพื่อทางบ้านจะได้ให้เวลา ให้เงินให้กำลังใจ... พวกหนูจะได้เตรียมตัวได้เต็มที่...” [S22]

ครอบครัวและคนสำคัญเป็นปัจจัยเสริมด้านกำลังใจที่ดีที่สุดและสำคัญที่สุด สำหรับผู้ให้ข้อมูลทุกคนในการเตรียมตัวสอบ ดังคำกล่าว

“พ่อแม่เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สุดในครอบครัว และเป็นพลังใจที่ดีที่สุดด้วยค่ะในการสอบสภา...อีกทั้งเป็นการสอบครั้งใหญ่ที่สุดในชีวิตก่อนจะไปเป็นพยาบาล... รongมาก็เป็นเพื่อน ๆ แล้วก็อาจารย์ที่ปรึกษา” [S10]

สิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต้องการได้รับจากสภาการพยาบาล ได้แก่ คู่มือการสอบสภาที่มีรายละเอียดครบทุกขั้นตอน รวมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ในการสอบสด ดังคำกล่าว

“อยากให้สภา Post คู่มือการสอบสภาที่เป็นเล่มครบถ้วนไว้ใน website จะได้ว่าสมัครยังไง สอบยังไง มีสนามสอบที่ไหนบ้าง ประกาศผลสอบเมื่อไร คู่มือได้ยังไง... และที่สำคัญจะติดต่อสภาทางไหนหากมีเหตุฉุกเฉินเกี่ยวกับการสอบสภา” [S21]

การอภิปรายผลการวิจัย

นักศึกษาพยาบาลที่เป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยนี้เป็นเพศหญิง นับถือศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม และได้ข้อสรุปประเด็นการรับรู้การเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ

การพยาบาลและการผดุงครรภ์ในสังคมปกติวิถีใหม่ 5 ประเด็น คือ

1. การสอบสภามีความหมาย ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่รับรู้ตรงกันว่า “การสอบสภา” เป็นการสอบครั้งสำคัญที่สุดในชีวิตการเรียนพยาบาล และตระหนักถึงผลที่ตามมาของการสอบทั้งผ่านและไม่ผ่าน ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับ Chansuvarn, Noparoojijinda, and Jaiyungyuen (2016) พบว่าการสอบสภาผ่านเป็นหลักประกันว่าผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้และทักษะเพียงพอในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล และเป็น การคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้รับบริการ ส่วนการสอบไม่ผ่านนำมาซึ่งผลกระทบด้านลบหลายอย่าง เช่น ไม่ได้บรรจุในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ไม่มีความก้าวหน้าในงาน ขาดความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นต้น นอกจากนี้ยังอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพการดูแลที่ให้แก่ผู้รับบริการ (Poltana et al., 2020)

2. เคล็ดลับนำรู้เตรียมสู้สอบสภา ด้วยความเชื่อความศรัทธาทางศาสนา การขอพรจากพระเจ้าแบบชาวมุสลิมและการบนบานศาลกล่าวแบบชาวพุทธ เป็นเคล็ดลับด้านจิตใจที่ช่วยให้สอบสภาผ่านได้อย่างราบรื่น อาจเนื่องจากการปฏิบัติตามความเชื่อเป็นการเพิ่มพลังใจให้ทำได้สำเร็จตามที่หวังคล้ายกับที่ Kejkornkaew, Boonrin, and Napa (2018) พบว่าความเชื่อเป็นแรงผลักดันที่สำคัญในการพาตนเองไปสู่เป้าหมายการจบเป็นพยาบาลวิชาชีพ นอกจากนี้ การติวจากเว็บไซต์เป็นอีกเคล็ดลับด้านความรู้ที่ช่วยให้สอบสภาผ่าน ด้วยปัจจุบันโซเชียลมีเดียเป็นช่องทางลัดที่สามารถหาความรู้ได้ทุกเรื่อง ทุกที่ ทุกเวลา นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 และ 4 พุดตรงกันว่าเว็บไซต์ St.Nurse และ Biwty Nurse ใน YouTube ช่วยติวสอบสภาได้กระชับ เข้าใจง่าย เพราะมีภาพประกอบ มีตัวอย่างแนวข้อสอบ และเล่มสรุปเนื้อหาที่น่าติดตามซึ่งหลายคนซื้อมาอ่าน สอดคล้องกับ Permthai and Artitkawin (2014) ที่กล่าวว่าสื่อ Online ช่วยทำให้การเรียนรู้อามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากมี

การเคลื่อนไหวโต้ตอบได้ ภาพประกอบสวยงาม กระตุ้นความจำได้ดี และสามารถเลือกเรื่องและเวลาตามที่ต้องการได้ ในขณะที่เคล็ดลับด้านความสัมพันธ์ที่สืบเนื่องมาจากวัฒนธรรมของนักศึกษา คือ สมบัติจากรุ่นพี่เป็นสิ่งที่ส่งต่อกันในสายรหัส สายรหัสเปรียบเหมือนครอบครัวของชั้นปี 1 - 4 ที่เรียกตามลำดับว่าน้องรหัส-พี่รหัส-ป้ารหัส-ยายรหัส ส่วนพี่ที่จบแล้วเรียกว่า “ทวดรหัส” การส่งต่อเอกสาร/ไฟล์วิชา โน้ตย่อ ตัวอย่างแนวข้อสอบสภาให้น้องในสายรหัสมีคุณค่าทั้งทางวัตถุและทางจิตใจ สื่อให้เห็นถึงวัฒนธรรมของรุ่นพี่ รุ่นน้อง ความผูกพันและความห่วงใยที่พี่อยากให้น้องสอบสภาผ่าน สอดคล้องกับ Thasaneesuwan, Narkthong, Chuaytaen, Mukpradab, and Puttakun (2019) พบว่าการสนับสนุนจากรุ่นพี่ อาทิ กำลังใจ เทคนิคการอ่านหนังสือ โน้ตย่อสอบสภา ล้วนเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ช่วยให้สอบสภาผ่าน

3. สังคมปกติวิถีใหม่กับการสอบสภา จากสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เกิดสังคมปกติวิถีใหม่ (new normal) ซึ่งทุกคนต้องปฏิบัติตามมาตรการของกระทรวงสาธารณสุข การเว้นระยะห่างทางสังคม (social distancing) การสวมหน้ากากอนามัย (mask) การล้างมือ (hand) และการตรวจวัดอุณหภูมิร่างกาย (testing) (Department of Disease Control, Ministry of Public Health of Thailand, 2020) ส่งผลกระทบต่อการศึกษาทางการพยาบาลที่จำเป็นต้องฝึกภาคปฏิบัติกับผู้ป่วยโดยตรง ดังที่ Chaleoykitti et al. (2020) กล่าวว่า เพื่อมิให้การเรียนการสอนหยุดชะงักจึงต้องเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนจาก Onsite เป็น Online 100% อย่างฉับพลันในช่วงแรกของการแพร่ระบาด และทำให้เกิดข้อจำกัดหลายอย่างตามมา ที่ทำให้นักศึกษาพยาบาลเครียดจากการปรับตัวกับรูปแบบที่ไม่คุ้นเคย คล้ายกับที่ Ousey et al. (2021) พบว่าการเปลี่ยนเป็นรูปแบบการเรียนการสอนเป็น Online ในเวลากระชั้นชิด ทำให้เกิด

ความเครียดทั้งนักศึกษาและอาจารย์ ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้ พบว่านักศึกษาพยาบาลทุกคนไม่ชอบการเรียน Online เพราะเรียนไม่ค่อยเข้าใจ ไม่มีสมาธิ หลายครั้งเบื่องจนต้องปิดหน้าจอไปทำกิจกรรมอื่น ขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนจนรู้สึกโดดเดี่ยวไม่มีเพื่อนสนิท ที่ยิ่งไปกว่านั้นคือ กังวลว่าจะแล้วจะมีความรู้ไม่พอที่จะไปสอบสภา คล้ายกับหลายการศึกษาที่พบว่า นักศึกษาพยาบาลไม่ค่อยพึงพอใจต่อการเรียนการสอน Online เพราะเครียดมากและทำให้ผลการเรียนแย่ลง (Langegard et al., 2021; Oducado & Estoque, 2021) นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ต้องเผชิญกับสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ถึง 3 ระลอกจึงต้องเรียน Online เกือบ 3 ปี ตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 - 4 จนรู้สึกว่าเรียน Online แทรกซึมเข้าไปในทุกด้านของชีวิต ทำให้ต้องปรับตัวตลอดเวลาพอจะปรับตัวได้ก็ใกล้จบ ซึ่งเป็นจังหวะที่ต้องเตรียมสอบสภาพอดี

4. เตรียมให้รู้จริงในสิ่งที่จะสอบสภาเป็นการรับรู้การเตรียมความพร้อมในการสอบสภาของนักศึกษาทั้งสี่ชั้นปี บ่งบอกถึงขั้นตอนที่นักศึกษาพยาบาลต้องการวางแผนเตรียมตัวอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มเรียนชั้นปีที่ 1 - 4 โดยชั้นที่หนึ่ง Grab up ใช้เตรียมในชั้นปีที่ 1 เพื่อให้รู้ว่าสอบสภาคืออะไร ชั้นที่สอง Read up ใช้เตรียมในชั้นปีที่ 2 เพื่อให้อ่านสรุปตาม แผนผังข้อสอบความรู้ของสภาการพยาบาลทั้ง 8 วิชา ชั้นที่สาม Ongoing ใช้เตรียมในชั้นปีที่ 3 เพื่อให้เตรียมตัวสอบอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และชั้นที่สี่ Win ใช้เตรียมในชั้นปีที่ 4 เพื่อให้มุ่งมั่นฝึกฝนจนมั่นใจ จากขั้นตอนทั้งสี่ที่กล่าวมานี้ สามารถสรุปเป็นรูปแบบเฉพาะที่ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ที่เรียกตามอักษรย่อว่า “GROW steps” ซึ่งเหมาะสำหรับนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต และในการเตรียมความพร้อมในการสอบสภาตาม GROW steps นี้ เป็นขั้นตอนที่เกิดจากการรับรู้ของนักศึกษาว่าจะสามารถช่วยให้สอบสภาผ่านได้ใน

ครั้งแรก สอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่า แต่ละสถาบันจะมีขั้นตอนหรือรูปแบบการเตรียมความพร้อมในการสอบที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง ดังนั้น การเตรียมให้รู้จริงในสิ่งที่ต้องสอบควรเป็นวิธีเตรียมอย่างเป็นขั้นตอนตามลำดับ (Luangphituck, Noparoojinda, Chompuming, & Poltana, 2020; Oatme et al., 2018; Oatme, Waropastakul & Sarnkhaowkhom, 2021; Poltana et al., 2020)

5. สิ่งที่เกี่ยวข้องต่อการเตรียมตัวสอบสภา นักศึกษาพยาบาลในการศึกษานี้ ต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดห้องหรือมุมเฉพาะที่รวมความรู้ทุกอย่างที่จำเป็นต้องใช้ในการสอบสภา รวมทั้งมีการจัดพื้นที่อ่านหนังสือที่สะดวกสบายสงบทั้งแบบอ่านคนเดียว แบบกลุ่ม และผ่อนปรนการแต่งกายเข้าใช้บริการในตอนเย็นและวันหยุด นอกจากนี้ ควรเพิ่มสัญญาณ WiFi ให้เร็วและเสถียรขึ้น ข้อค้นพบนี้คล้ายกับหลายการศึกษาที่ผ่านมา เช่น Oatme et al. (2018) และ Rungnoei, Hongthong, and Seesawang (2016) ที่พบว่าปัจจัยเอื้อที่สำคัญต่อการพัฒนาความรู้เพื่อสอบสภา ได้แก่ ห้องอ่านหนังสือ ฐานข้อมูลในห้องสมุด สัญญาณอินเทอร์เน็ต และศูนย์การเรียนรู้ที่อยู่ในหอพัก

สำหรับความต้องการของนักศึกษาพยาบาลในส่วนของคณะพยาบาลศาสตร์ นักศึกษาอยากให้คณะพยาบาลศาสตร์มีการกระตุ้นเตือนการสอบสภาเป็นระยะ ๆ จนถึงวันสอบสภา โดยอาจทำปฏิทินนับถอยหลังในรูปแบบที่น่าสนใจ เพื่อให้รู้ระยะเวลาที่เหลือทำให้กระตือรือร้น หันมาทุ่มเทเวลาเพื่ออ่านหนังสือเตรียมสอบทั้ง 8 วิชาได้มากยิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่าปัจจัยเอื้อที่ผู้ให้ข้อมูลทุกคนรับรู้ที่สำคัญที่สุด และต้องการมากที่สุด คือ เวลาอ่านหนังสือ ซึ่งตรงกับ Kajonkittiya and Dowrote (2018) พบว่าสิ่งสำคัญที่สุด คือ เวลา เพราะเมื่อเรียนเสร็จในแต่ละวันนักศึกษาต้องการรีบกลับหอพักเพื่อไปอ่านหนังสือสอบสภานอกจากนี้คณะพยาบาลศาสตร์ควรพิจารณา

การลดงานที่มอบหมายในแต่ละรายวิชาและ กิจกรรมเสริมหลักสูตรลง ให้นักศึกษาได้มีเวลาเพิ่ม เพื่อไปพักผ่อนและอ่านหนังสือได้อีกทางหนึ่ง

นอกจากนี้ คณะพยาบาลศาสตร์ควรจัด จำลองการสอบเสมือนจริงคล้ายกับการสอบของ สภากาพยาบาล อย่างน้อย 1 เดือน ก่อนสอบสภา เพื่อให้นักศึกษาได้รู้จุดอ่อน จุดแข็ง จะได้ทุ่มเท เวลาให้วิชาที่เป็นจุดอ่อนได้ทัน เพราะผลสอบ เสมือนจริงมีความสำคัญมากสามารถทำนาย ผลการสอบสภาได้ (Bhoosahas, Panurat, & Traprasit, 2016) และคณะพยาบาลศาสตร์ควร ทำจดหมายแจ้งครอบครัวให้ทราบว่า การสอบสภา เป็นการสอบครั้งสำคัญที่สุดในการเรียนพยาบาล เพื่อให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการส่งเสริม ความสำเร็จในการสอบสภา เนื่องจากการสนับสนุน และกำลังใจจากครอบครัวเป็นแรงบันดาลใจให้ ชนะอุปสรรคต่าง ๆ ในการเตรียมสอบสภาได้ (Jamjan, Artsuntae, & Somjit, 2016) พ่อแม่ พี่น้อง และอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นแหล่งกำลังใจที่สำคัญ 3 ลำดับแรก เรียงจากมากไปน้อย ที่ช่วยให้นักศึกษา ทุกคนมีพลังในการเตรียมตัวสอบสภา สอดคล้อง กับ Jamjan et al. (2016) พบว่า กำลังใจจาก ครอบครัวและคนใกล้ชิดที่เชื่อมั่นไว้ใจ สามารถ ช่วยให้นักศึกษาวางแผนการเตรียมความพร้อมใน การสอบสภาได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตาม ยังมีสิ่งให้นักศึกษาพยาบาล ต้องการจากสภากาพยาบาลนั้นคือ ข้อมูล เกี่ยวกับวิธีการ ขั้นตอนและช่องทาง ติดต่อ เมื่อเกิดปัญหาในการเตรียมตัวสอบสภา เนื่องจาก สภากาพยาบาลแห่งประเทศไทยเป็นแหล่งข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการสอบสภาที่ชัดเจน เที่ยงตรง และน่าเชื่อถือที่สุด แต่ด้วยประกาศเกี่ยวกับการ สอบความรู้ เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับ ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและ การผดุงครรภ์ ในปัจจุบันยังไม่สะดวกและง่าย ต่อการศึกษาข้อมูลด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาคครั้งนี้ ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในสถาบันการศึกษาทางการพยาบาล สามารถนำไปใช้ในการจัดทำนโยบายหรือโครงการ เตรียมความพร้อมการสอบความรู้เพื่อขอขึ้น ทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ การพยาบาลและการผดุงครรภ์ให้นักศึกษา พยาบาลได้ เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลสามารถสอบ ผ่านทุกวิชาได้ในครั้งแรก และนำไปสู่การพัฒนา เป็นแนวปฏิบัติในการเตรียมความพร้อมการสอบ ความรู้ให้นักศึกษาพยาบาลตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 – 4 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- Bhoosahas, P., Panurat, S., & Traprasit, Y. (2016). The correlations among the accumulated grade point average, the result of simulation of nursing and midwifery license examination and the result of the nursing and midwifery license examination of graduates of Police Nursing College. *Journal of The Police Nurses*, 8(1), 153-159.
- Braun, V., & Clarke, V. (2008). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Chaleoykitti, S., Artsanthia, J., & Daodee, M. S. (2020). The effect of COVID-19 disease: Teaching and learning in nursing. *Journal of Health and Nursing Research*, 36(2), 255-262.
- Chansuvarn, S., Noparoojinda, S., & Jaiyungyuen, U. (2016). Factors related to the result of nursing licensure examination among bachelor graduates from Boromarajonani college of nursing, Suphanburi. *Journal of Nursing and Education*, 9(2), 81-92.
- Department of Disease Control, Ministry of Public Health of Thailand. (2020). *Health information to prevent a novel COVID-19*. Retrieved from <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/introduction/introduction01.pdf>
- Department of Nursing, Kasem Bundit University. (2020). *Results of professional nursing and midwifery national licensing examination in 2018-2020, Self-assessment report 2020*. Department of Nursing, Kasem Bundit University.

- Guba, E. G., & Lincoln, Y. S. (1989). *Fourth generation evaluation*. Newbury Park, CA: Sage.
- Jamjan, L., Artsuntae, J., & Somjit, S. (2016). Attitudes and inspiration of nursing students at saint louis college in preparing for the national nursing license examination nursing. *Journal of the Ministry of Public Health, 25*(3), 199-208.
- Kajonkittiya, K., & Dowrote, N. (2018). Needs of preparation for the Thailand nursing council licensure examination of nursing students of the southern college of nursing network, Praboromarajchanok institute. *Journal of Nursing and Education, 11*(4), 126-141.
- Kejkornkaew, S., Boonrin, P., & Napa, W. (2018). Motivation process for becoming professional nurse in nursing students: A grounded theory. *Ramathibodi Nursing Journal, 24*(3), 249-263.
- Langegard, U., Kiani, K., Nielsen, S. J., & Svensson, P. A. (2021). Nursing students' experiences of a pedagogical transition from campus learning to distance learning using digital tools. *BMC Nursing, 20*(1), 1-10.
- Luangphituck, W., Noparoojijinda, S., Chompuming, W., & Poltana, P. (2020). Development of preparedness program for Praboromarajchanok institute's comprehensive examination in adult nursing with blended learning and simulation-based learning: A pilot study. *Regional Health Promotion Center 9 Journal, 14*(34), 191-209.
- Oatme, S., Tanupabrunsun, S., Sitthapirom, V., & Boonluck, C. (2018). Related factors affecting the result of the nursing and midwifery licensure examination of the graduate students from the Faculty of Nursing, St. Louis college. *Journal of Health and Health Management, 4*(1-2), 54-66.
- Oatme, S., Waropastrakul N., & Sarnkhaowkhom. C. (2021). Factors affecting the results of national nursing license examination among newly graduated nurses in a private nursing college, Thailand: A mixed methods research. *Science, Engineering and Health Studies, 15*, 210500006. <https://doi.org/10.14456/sehs.2021.19>
- Oducado, R. M. F., & Estoque, H. V. (2021). Online learning in nursing education during the COVID-19 pandemic: Stress, satisfaction, and academic performance. *Journal of Nursing Practice, 4*(2), 143-153.
- Office of the Royal Society. (2020). *New normal*. Committee of Thai Definition of Communication Arts Terminology. Retrieved from <https://news.thaipbs.or.th/content/292126>
- Oumtanee, A. (2016). *Qualitative research in nursing* (3rd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.
- Ousey, K., Bullen, B., Hodgson, H., & Atkin, L. (2021). How has the COVID-19 pandemic changed the way we teach? *Wounds UK, 17*(1), 19-22.
- Permthai, P., & Artitkawin, A. (2014). Student-centered teaching by using video instructional media for the course: Community product management for international markets. *Lampang Rajabhat University Journal, 2*(2), 97-104.
- Poltana, P., Chatrung, C., Phorang, R., & Maneewong, J. (2020). Systematic review of different methods for preparing for the Thai registered nursing and midwifery licensure examination. *Thai Journal of Public Health and Health Sciences, 3*(2), 52-69.
- Rungnoei, N., Hongthong, K., & Seesawang, J. (2016). The nursing student's knowledge development process for nursing. *Journal of Boromarajonani College of Nursing, 32*(2), 56-67.
- Thailand Nursing and Midwifery Council. (1997). *Act of nursing profession and midwifery 2528 be amendment, December 23, B.E. 2540, Thai Government gazette, Vol. 114 Parts 85A*. Retrieved from <https://www.tnmc.or.th/news/122>
- Thailand Nursing and Midwifery Council. (2020). *Nursing and midwifery institution accreditation manual for institutions that have graduates of the bachelor of nursing science program (revised B.E. 2563)*. Nonthaburi: Chudthong.
- Thasaneesuwan, S., Narkthong, N., Chuaytaen, T., Mukpradab, S., & Puttakun, N. (2019). Preparation for nurse licensure examination in adult nursing among fourth-year nursing students, faculty of nursing, a university in Southern Thailand. *Songklanagarind Journal of Nursing, 39*(1), 105-115.
- The Government Gazette. (2021). *Regulation issued under section 9 of the emergency decree on public administration in emergency situations B.E. 2548 (No. 17)*. 138, section 4 d, 1-3.
- Wallace, S., Schuler, M. S., Kaulback, M., Hunt, K., & Baker, M. (2021). Nursing student experiences of remote learning during the COVID-19 pandemic. *Nursing Forum, 56*(3), 612-618. <https://doi.org/10.1111/nuf.12568>